

Список використаних джерел:

1. Особливості фінансово-бюджетного контролю. 2019 рік. Центральний Офіс реформ при Мінрегіоні. 16 с. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/370/control.pdf> (дата звернення: 25.10.2021).
2. Бюджетний кодекс України: Закон України в редакції від 29.09.2021 №2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 25.10.2021).
3. Латковський П. П. Правове регулювання бюджетного контролю в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2017. 24 с.
4. Григор'єв Д. Поняття та особливості бюджетного контролю в Україні. Підприємництво, господарство і право. Фінансове право. 2/2018. С. 124-130.
5. Самойлова Л. М. Контроль над виконанням бюджету у Франції: еволюція правового регулювання (рос. мовою) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.14. Державний університет – Вища школа економіки. М., 2008. 23 с.

ШУРГАНОВ Микита,

здобувач вищої освіти третього курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

РЕЗВОРОВИЧ Кристина,

кандидат юридичних наук, завідувач
кафедри цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КЛАСИФІКАЦІЇ ПРИНЦИПІВ
ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА**

Проблемі класифікації принципів будь-якої галузі права приділяють велике теоретичне та практичне значення. Обумовлюється це явище тим, що процес класифікації принципів певної галузі права фіксує та встановлює закономірність зв'язків правовідносин (горизонтальний і вертикальний взаємозв'язки, які виникають між різними їх видами в межах одного і того самого роду). Дуже важливим аспектом ефективного використання даних принципів є створення сприятливих умов, які реалізують механізм їх подальшого пізнання і вдосконалення, а також формування необхідних передумов їх чіткого трактування, визначення місця і ролі в загальній

структурі принципів права.

Наука цивільного процесуального права вивчає основні проблеми кваліфікації принципів, які діють у межах своєї галузі. Вони впливають на зміст законодавчих норм, які здійснюють регулювання цивільних процесуальних правовідносин, перш за все, сприяння їх аналізу, оцінці та виключенню таких норм, які суперечать принципам цивільного процесуального права, а в наслідку, порушують процес систематизації процесуального законодавства [1].

Якщо розглядати теоретичний рівень дослідження тематики класифікації принципів, то можна зазначити, що вони не є достатніми для всебічного виявлення процесів, які функціонують у загальній системі цивільно-процесуальних принципів при їх застосуванні. Також, слід вказати: питання щодо місця та ролі цих принципів в загальній системі не визначені; низка проблем, пов'язаних із недоліками механізму забезпечення та дотримання цих положень під час різних стадій цивільного процесу

Багато науковців пропонують свої підходи до здійснення класифікації цивільно-процесуальних принципів права. Деякі вчені класифікують принципи за критерієм належності до джерел, які їх закріплюють: конституційні принципи цивільного процесуального права та принципи, які закріплені галузевим законодавством. Інші науковці вважають за більш доцільну класифікацію за даним критерієм на такі види: принципи, які закріплюються Конституцією; принципи, які закріплюються законодавством про судоустрій та цивільно-процесуальне законодавство [2].

Якщо розглядати практичну складову принципів цивільно-процесуального права, то вбачається за доцільне їх класифікація за критерієм належності до сфери, в якій вони виражаються. Розмежування принципів у залежності від сфери суспільних відносин наступне: 1) загально-правові (діють в цілому на право і визначають особливості змісту права); 2) галузеві (діють в межах певної галузі, правового інституту); 3) міжгалузеві (виражаються характеристикою окремих груп галузей) [3].

Цивільно-процесуальні принципи діють в цілому на галузь права, на її складові елементи (процесуальні інститути і норми). Кожен конкретний інститут цивільного процесуального права є окремою складовою усієї галузі цивільного процесуального права. Окремі інститути не можуть мати принципів, які б не були характерними для усієї галузі в цілому, тому їх виділення із кожного інституту є безпідставним та неправильним [4].

Якщо розглядати наведену вище класифікацію принципів цивільно-процесуального права, то слід звернутися до характеристики деяких з них, які відіграють провідну роль під час здійснення цивільного судочинства в Україні. Дані принципи є загально-правовими за сферою суспільних відносин, а за методом правового закріплення – як конституційними, так і цивільно-процесуальними (принцип колегіальності та одноособовості розгляду цивільних справ і принцип незалежності суддів) [5].

Звертаючись до положень ч. 2 ст. 129 Конституції України, можна визначити принцип колегіальності та одноособовості розгляду цивільних справ. Усього законодавством України передбачено три форми провадження судочинства: одноособово, колегією суддів або судом присяжних [6]. Згідно ч.3 ст.5 Закону України: «Про судоустрій і статус суддів» вказано, що народ бере участь у здійсненні правосуддя шляхом залучення народних засідателів і/або присяжних. Суддя, що розглядає справу одноособово, діє як суд [7].

Принцип незалежності суддів, а також здійснення правосуддя тільки межах закону закріплений положеннями ст.129 Конституції України [6] і ст.3 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [7]. Реалізуючи цю засаду цивільного судочинства, судді вирішують справи у межах, визначених законом, виключаючи при цьому можливість стороннього впливу на їх рішення (стаття 8 Цивільного процесуального кодексу [8]). Зміст цього принципу полягає у поєднанні двох вимог: забезпечення незалежності суддів і підкорення їх тільки законодавству держави.

Отже, проаналізувавши дослідження багатьох науковців, можна зробити висновок, що до сих пір єдиного підходу щодо класифікації принципів цивільного процесуального права не існує. Була розглянута класифікація, що має на меті засвідчення зв'язку із окремо взятим принципом цивільного процесуального права та іншими принципами галузі. Слід вказати, що, не дивлячись на наявність проблеми класифікації цивільно-процесуальних принципів, в українському законодавстві існує зв'язок між окремими принципами конкретної галузі і принципів, які закріплюють наступні нормативно-правові акти: Конституція України, Цивільний процесуальний кодекс України та Закон України «Про судоустрій і статус суддів».

Список використаних джерел:

1. Тимченко Г.П. Принципи цивільної юрисдикції: Теорія, історія, перспективи розвитку: Монографія. К., 2006 р.
2. Мамницький В.Ю. Принцип змагальності в цивільному судочинстві. Х., 2005 р.
3. Лаврів О.Я. Система принципів трудового права України. Автореф. дис. Канд. Юрин. Наук. Х., 2007 р.
4. Тимченко Г.П. Структура і функції вчення про систему принципів цивільного процесу. *Держава і право*. 2007. Вип. 36. С. 306-312.
5. Цивільне право. Конспект лекцій для студентів усіх напрямів денної та заочної форм навчання, Терещук Галина Андріївна. Луцьк: ЛНТУ, 2017. 88 с. URL: https://lutsk-ntu.com.ua/sites/default/files/cpp_lekciy.pdf
6. Конституція України: Закон України від 28.06.1996. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/254k/96-вр>
7. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016. № 1402-VIII. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1402-19>
8. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004. № 1618-IV. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1618-15>